

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

VII. De ecclesiis ædificandis & consecrandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

C A P. VII.
DE ECCLESIIS AEDIFICANDIS
ET CONSECRANDIS.

I.

RES *sacrae* sunt Ecclesiae & quidquid ad Sacro-
cultum publicum est necessarium. Ec- rum caus-
clesiae autem hoc loco non *cœtum fidelium*, sed sa eccle-
locum significant, in quem fideles sacrorum sia aedifi-
caussa confluunt. Licet enim in omni loco cantur.
preces fundi possint, sacrificium tamen Missae
non nisi in loco sacro & in mensa consecrata
offerendum¹. Quod inde a sæculo IV. obser-
vatum, ut ex Ischyrae exemplo patet². In
longinquo tamen itinere & in castris sola suf-
ficit mensa consecrata, quod est *altare porta-
tile*³. Sed in oratoriis privatis insalutato Epi-
scopo Missam celebrare ac baptismum admi-
nistrare prohibitum⁴.

1) C. 1. 12. D. 1. de consecr.

2) ATHANAS. 2. Apol. p. 781. Hist. Eccl. l. 11. n. 49.

3) C. 30. D. 1. eod. 4) C. 33. 34. D. 1. eod.

II. AD novam ædem suscitandam, vel que sine
ædem, aliis usibus adhuc destinata, conse- causae?
crandam, *caussa* opus est & *Episcopi* auctorida-
te. Causae legitimae sunt: 1. necessitas, si na-
tio quæpiam ad Christianam fidem adducta;
si cœtum omnem una non amplius capit Eccle-
sia; si ad ædem ob itineris difficultatem &
longinquitatem cuncti non commode conflue-
re possunt¹. 2. Monasterium vel alia nova
congregatio instituta. 3. Devotio peculiaris ex

voto vel ad certarum reliquiarum custodiam. Nam primis statim temporibus Romæ & in aliis civitatibus majoribus magnus ædium sacrarum fuit numerus, licet fideles semper in unum cœtum modo in hac, modo in alia æde, coirent². Ex causis contrariis ædes vel inutiles aboleri, vel superflue aliis inferi possunt³. Priusquam Ecclesiæ constructionem concedat Episcopus, idoneis instrumentis docendum, eam esse satis *dotatam*, h. e. certis redditibus ad fabricam, luminaria, & stipendia clericorum instructam, ut cultus publicus decenter peragi possit⁴. Qui vero novæ fabricæ intercedendi causam habet, audiendus est.

1) C. 3. X. de Eccles. aedif. 2) Hist. Eccl. l. 36. n. 16.
3) Concil. Trid. sess. 21. Ref. c. 7. 4) C. 9. D. 2. de cons.

quomodo
ædificanda?

III. ATRIO designato, Episcopus in loco, in quo altare fabricandum, crucem figit, lapidemque angularem inter preces, quibus Christi, tanquam *lapidis angularis*, mentio fit, benedicit, mysteriaque per hanc constructionem significata explanat¹. Ædificium autem ita struendum, ut sacerdos ad altare consistens *Orientem* prospiciat: itaque ab aliis ædificiis separandum, ut circumiri possit, instructum *porticu* & *atrio* convenientibus. Simulatque perfectum est, ædis *dedicatio* suscipienda, quæ omnium caerimoniarum ecclesiasticarum est longissima ac maxime solemnissima. Jam ATHANASII temporibus officium divinum, excepto necessitatis casu, non nisi in Ecclesia consecrata celebrari potuit².

1) Pontif. Rom. de benedict. prim. lapid.

2) ATHANAS. I. Apol. p. 682. hist. eccl. l. 13. n. 40.

IV. DEDICATIONEM præcedunt je-
junium & vigilia coram reliquiis, altari im-
mittendis, cantandæ. Die præstituto horis
matutinis Episcopus novam ædem consecrat
variis benedictionibus & adspersionibus extus
& intus, adhibita aqua, sale, vino, cinere,
rebus ad purgationem factis. Suffitum addit,
murosque interiores hinc inde sacro oleo inun-
git. Altare, quod est tabula saxeæ, consecrat,
in eoque reliquias condit. Denique ipse Mis-
sam celebrat. Dedicationis solemnia per octi-
dium protrahuntur, ejusque memoria quot-
annis recolitur. Tantam populo erga loca,
precibus & divinorum mysteriorum celebratio-
ni destinata, reverentiam incutere visum.

quomo-
do conse-
crandæ?

V. CONSECRATIO, quoad ædes per-
manet, non iteratur; sed cultu impio, san-
guine effuso, vel enormi crimine polluta Ec-
clesia per aquam cum vino, sale & cinere be-
nedictam reconciliatur, precibus adjectis, qui-
bus dæmon abigitur & remissio peccatorum
impetratur¹. Reconciliatio Ecclesiæ polluta,
æque ac novæ ædis dedicatio ac altaris
consecratio, a solo Episcopo suscipienda².
Altare proprie loquendo est sola tabula saxeæ,
consecrata, quæ si confringitur, consecratio-
nis vim amittit³. Usque dum Ecclesia conse-
cratur, benedici potest per presbyterum ab
Episcopo delegatum, ad celebrandum officium,
& si polluta est ante consecrationem, a pres-
bytero reconciliari potest.

quomo-
do polluta
recon-
ciliandæ?

1) C. 3. X. de consecrat. Eccl.

2) C. 9. X. de consecrat. Eccl.

3) C. 1. ibid.

non pro-
fanis usi-
bus adhi-
benda,

VI. ECCLESIA, orationis domus, profanis usibus permitti non potest ¹. Ergo nec in iis, nec in cœmeteriis, nundinandum, nec commercandum, nec jus dicendum, nec quidquam negotiorum humanorum, licet in se bona & honesta sint, peragendum ³. Neque in iis convivandum aut pernoctandum, nisi in transitu & urgente summa necessitate; nec merces aliæque res deponenda, nisi in incendiis & hostium incurfione. In quo præsertim sacrorum locorum consistit immunitas, ad quam tuendam ne quidem opus est ut ædes consecrata sit, dum sufficit, in ea celebrari divina mysteria ³.

1) *Matth. XXI. 12.*

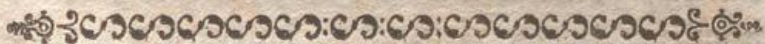
2) *C. l. & 5. X. de immun. Eccles.* 3) *C. 9. eod.*

Ecclesia-
rum im-
munitas.

VII. SED per immunitatem ecclesiasticam vulgo indigitatur *jus asyli* ¹. Religionum enim reverentia sacris locis refugii tutelam conciliavit, ut nemo vi adhibita ex iis extrahendus sit, quantumcunque gravia maleficia perpetraverit. Adigebantur quidem tales homines ad reparationem damni facti, & ad subeundam pœnitentiam, sed non tradebantur quærentibus, nisi jurassent, vitam salvam, membraque salva fore. Hoc asyli jus vetustissimum ² extensum est ad cœmeteria, Episcoporum habitationes, monachorumque & canonicorum claustra, intra XXX. passus in circuitu, ad cruces in via regia fixas ³. Sed quum jure divino homicidæ etiam ab altaribus abripi possint ad supplicium ⁴, crimina atrociora exenta sunt. Quia tamen etiam in

his peccatum; asyla omnia in Francia cum in caussis civilibus, tum in criminalibus, sublata sunt, simulatque arrestum decernitur^s. In Italia tamen & in Hispania etiamnum viget hæc immunitas localis: præter quam suppetit realis quoque & personalis, illa bonorum, hæc personarum ecclesiasticarum: de quibus part. I. dictum.

- 1) C.6. X. de immun. eccl. C.17. p.4. c.6.7.8. &c.
- 2) C.23. q.8. c.28. ex concil. Sardic. an.347.
- 3) L.3. C. Tb. de his qui ad eccl. confug. tom.3. Conc. p.1233. hist. eccles. l.25. n.32. l.29. n.26.
- 4) Exod. XXI. 14. 5) Statut. 1539. art.166.

C A P. V I I I.

DE RELIQUIIS, VASIS ET LIBRIS SACRIS.

I.

RES in ædibus sacris asservatæ vel ita comparatæ sunt, ut a laicis tangi non possint, vel ad divinum cultum dumtaxat sint destinatæ. Res sacre

II. QUAE a solis presbyteris tractari possunt, sunt *eucharistia*, & *sacrum oleum*; sive id sit chrisimatis, sive infirmorum, sive catechumenorum. Quod oleum die viridium inter sacrum ab Episcopo consecratur, & præstituto die ac loco a pastoribus accipitur, qui veteris reliquias luminaribus Ecclesiæ affundunt, & recens vasis minimum stanneis asservant^r. Huc quoque sanctorum pertinent reliquiæ, vasa sacra, ut *calices* & *scutella*, quæ a solis clericis tractantur.